

Datum xx xxx 2021
Ons kenmerk --

BIJ12
Leidseveer 2
3511 SB Utrecht
T: 085 - 486 22 22
F: 085 - 486 22 33
bij12.nl

WENR
t.a.v. xxx

Hierbij stuur
ik u een
uitnodiging
om een
offerte in te
dienen voor een
meervoudige
onderhandse

Uw brief van -- Uw kenmerk -- Ons kenmerk -- Datum Xx december 2021

Contactpersoon
5.1.2e

Bijlage(n)
-

Dit wordt een Europese aanbesteding; ander for
gebruiken!

5.1.2e
11/22/2021 09:40

Onderwerp
Offerteaanvraag betreffende Raamovereenkomst Wolf 2.0

Beste xx,
aanbestedingsprocedure. Hieronder kunt u in detail lezen wat de opdracht inhoudt en waaraan u en uw offerte
dienen te voldoen. Indien u vragen over deze offerteaanvraag heeft dan kunt u mij bereiken op inkoop@bij12.nl.

Wat is BIJ12?

BIJ12 is de uitvoeringsorganisatie voor de 12 provincies en brengt kennis en informatie bijeen over het landelijk
gebied en de fysieke leefomgeving in Nederland. Wij zorgen voor uniformiteit in informatievoorziening en de
uitvoering van provinciale regelingen. Voor meer informatie verwijzen wij u graag naar onze website:
www.bij12.nl.

Inhoud van de opdracht

Scope:

BIJ12 heeft naar aanleiding van de ontwikkeling van de wolvenpopulatie in Nederland van de provincies opdracht
gekregen een aantal zgn. 'wolventaken' uit te voeren. Momenteel hebben meerdere wolven zich officieel in
Nederland gevestigd en is er al drie jaar sprake van voortplanting. Door monitoring, in opdracht van BIJ12
namens de provincies, wordt de activiteit van de wolf in Nederland gevolgd en in beeld gebracht. Een belangrijke
stap bij deze monitoring is onderzoek en genetische analyse van wolven(sporen), zoals van toepassing bij
wolvenkeutels, schade aan landbouw(huis)dieren, wilde prooidieren en/of een dode wolf. In het geval van een
dode wolf (en in sommige situaties bij een wild prooidier) is ook sporenonderzoek en sectie van het kadaver aan
de orde. Bij een dode wolf is sectie vereist om de doodsoorzaak vast te kunnen stellen. Tevens kan sectie zowel bij
wilde prooidieren als bij een dode wolf veel aanvullende ecologische informatie opleveren.

Vanwege de grote afstanden die wolven kunnen afleggen, is vaak sprake van kennisdeling en onderzoek dat over
landsgrenzen heen gaat. Om grensoverschrijdende (genetische) monitoring mogelijk te maken is een
internationale samenwerking van belang. Ter bevordering van een dergelijke samenwerking is het consortium
CEwolf opgericht. De belangrijkste doelstelling van het consortium is het mogelijk maken van een snelle
uitwisseling van genetische resultaten tussen instituten in verschillende landen door onder andere de methoden te
standaardiseren en harmoniseren.

Datum xx xxx 20201
Ons kenmerk --

Naast de uitvoering van de werkzaamheden rondom sporenonderzoek, genetisch onderzoek en sectie, is het neutraal en feitelijk rapporteren over de wolf een belangrijk onderdeel van de 'wolventaken' van de provincies. Om dit naar behoren te kunnen doen, is inbreng vanuit genetisch en ecologische expertise een belangrijk onderdeel.

Resultaten en werkzaamheden:

De opdracht bestaat uit onderstaande werkzaamheden:

Resultaten:

1. Sporenonderzoek en sectie wolf
2. Sectie dode wilde fauna
3. Bemonstering DNA
4. Instructie bemonstering DNA
5. Genetische analyses
 - a. Soortbepaling (wolf, hond, vos, overig)
 - b. Individuele herkenning
6. Bijdragen aan periodieke rapportages (Tussenrapportage)
7. Ondersteuning in communicatie

Werkzaamheden:

1. **Sporenonderzoek en sectie wolf** (stuksprijs)

Ingeval van de vondst van een dode wolf verzorgt Alterra het sporenonderzoek op locatie en het transport naar DWHC in Utrecht. De sectie wordt gezamenlijk door Alterra (dierecologisch) en DWHC (veterinair) uitgevoerd, waarna het dier - of de restanten daarvan - beschikbaar komt voor de nationaal natuurhistorische collectie (Naturalis). Alterra verzorgt de verslaglegging van het sporenonderzoek en de dierecologische sectie en het veiligstellen van monsters voor genetisch onderzoek.
2. **Sectie landbouwhuisdier** (stuksprijs)

BIJ12 Unit Faunafonds en/of Wolven in Nederland (WIN) verzorgen het vervoer van het landbouwhuisdier naar Alterra in Wageningen. Alterra zal de sectie naar het predatiepatroon verrichten, inclusief het villen van de huid zodat het bijtpatroon goed zichtbaar wordt. Alterra verzorgt de verslaglegging van de sectie en de afvoer van het kadaver voor destructie.
3. **Sectie dode wilde fauna** (stuksprijs)

Ingeval van de vondst van een dood wild prooidier - met een "sterke verdenking" dat deze door een wolf is gedood - verzorgt Alterra een dierecologische sectie op de vindplek. Uitgangspunt is dat het dier nog vers is. Alterra neemt de gewenste DNA monsters en voert het sporenonderzoek uit rondom het kadaver, i.s.m. Wolven in Nederland (WIN). Alterra verzorgt de rapportage van zowel de sectie als het sporenonderzoek. De sectie heeft als primair doel om - in aanvulling op DNA analyses - een daderindicatie te krijgen. Daarnaast wordt ecologische informatie verzameld over de prooidieren, e.g. geslacht, leeftijd en conditie, om meer inzicht te krijgen in welke prooidieren worden gepredeerd en welke niet.
4. **Bemonstering DNA** (stuksprijs)

DNA-bemonstering van kadavers van mogelijke wolven vindt plaats tijdens de sectie in het lab, door Alterra. DNA-bemonstering op en rond kadavers van mogelijke prooien onder landbouwhuisdieren vindt plaats in het veld, door medewerkers van BIJ12-Faunafonds en/of WIN. DNA-bemonstering op en rond kadavers van mogelijke prooien onder wilde (hoef)dieren, mits vers, vindt plaats in het veld, door Alterra. Voor al deze bemonsteringen zal Alterra (1) monsterkits verstrekken, en (2) de betreffende medewerkers van BIJ12-Faunafonds en/of WIN instrueren. De monsterkits bevatten monstermaterialen voor slijmresten in bijtmond, bebloede vacht rond de bijtmond, en keutels en haren gevonden in de directe omgeving. Alle materialen zijn voorzien van een uniek monsternummer dat op voorhand geregistreerd staat in de database.
5. **Instructie bemonstering DNA** (stuksprijs)

De instructie van medewerkers gebeurt via een workshop die plaats vindt in Wageningen. De workshop duurt circa twee uur en bestaat uit twee onderdelen: een korte presentatie waarin de protocollen stap voor stap worden doorgenomen en een aantal algemene aandachtspunten worden

Datum xx xxx 2021
Ons kenmerk --

gepresenteerd. Vervolgens wordt in de sectieruimte van Alterra het lastigste onderdeel - swab-bemonstering van bijtenden - in de praktijk gebracht met behulp van een voorbeeld-kadaver.

6. **Genetische analyses** (stuksprijs)

DNA-tests zijn uitvoerbaar op de volgende drie monstertypen:

- invasieve monsters (weefsel of bloed);
- non-invasieve monsters type I (keutels, haren of bloedwol);
- non-invasieve monsters type II (swabs van slijmresten).

Alterra heeft momenteel twee typen analyses beschikbaar, voor twee verschillende doeleinden.

- **A. Soortsbepaling (wolf, vos of hond)**

Deze test, op basis van mitochondriaal DNA (mtDNA analyse), bepaalt of wolven-DNA aanwezig is in het monster. Bij het aantreffen daarvan kan echter niet worden uitgesloten dat sprake is van een wolf/hond-hybride oorsprong. Daarvoor is microsatelliet-analyse noodzakelijk.

- **B. Individuele herkenning**

Dit betreft een test waarbij een individueel genetisch profiel wordt opgesteld op basis van microsatelliet analyse. Een verkregen profiel biedt een definitief onderscheid tussen wolf/hond/hybride. De data-analyse omvat daarnaast een geslachtsbepaling (bij invasieve monsters, keutels of haren), en het bepalen van de meest waarschijnlijke bronpopulatie. Indien het een individu uit de centraal-Europese populatie betreft, wordt tevens via bestaande contacten binnen het CEwolf consortium geprobeerd na te gaan of het betreffende DNA-profiel al eerder in omliggende landen is aangetroffen en/of te herleiden is tot een specifieke roedel of specifiek ouderpaar.

Rapportage van de resultaten vindt plaats middels een korte notitie (~1 A4). Per 'case' (d.w.z. een gevonden wolf, een locatie met gevonden keutels/haren, of een bemonsterde prooi) wordt gerapporteerd of wel of geen wolven-DNA is aangetroffen, en indien dat niet het geval is, of het een hond of vos betrof. In geval van microsatelliet-analyse wordt per case aangegeven hoeveel individuen zijn aangetroffen, wat het geslacht van deze dieren is (indien mogelijk voor het monstertype) en wat de meest waarschijnlijke bronpopulatie is. Per individu wordt tevens alle beschikbare informatie gerapporteerd over eventuele eerdere waarnemingen in binnen- of buitenland of exactere herkomst op roedelniveau. Resultaten worden uiterlijk binnen drie weken gerapporteerd aan de opdrachtgever.

Afbakening:

Het succes van de analyse is afhankelijk van de monsterkwaliteit en (in geval van bemonstering van prooien) van de aanwezigheid van DNA van de predator in het monster. Een succesvolle analyse met zekere conclusie kan derhalve niet worden gegarandeerd.

Analyses worden per monster uitgevoerd op basis van akkoord door BIJ12 ("go/no go").

De doorlooptijd voor koppeling van individuele wolvenprofielen aan profielen elders in Europa is afhankelijk van de beschikbaarheid van de betreffende buitenlandse collega's. Resultaat binnen de gestelde termijn kan daarvoor niet worden gegarandeerd.

7. **Ondersteuning in communicatie** (stuksprijs)

Alterra zal BIJ12 bij het verstrekken van informatie aan derden (o.a. media) ondersteunen. De noodzaak hiertoe is vooral afhankelijk van het al dan niet aantreffen van dode of levende wolven. Echter, ook zonder concrete vondsten/waarnemingen kan er een noodzaak voor communicatie ontstaan. Alterra onderneemt alleen acties in dit verband na overleg met en akkoord door BIJ12.

Bij sectie ook vervoer en samenwerking met DWHC (veterinair onderzoek)

Het resultaat van deze opdracht omvat waar mogelijk antwoorden op de hieronder aangeduide vragen. Het resultaat moet gebaseerd zijn op feiten aan de hand van onder meer (wetenschappelijk) onderzoek en/of op een

Datum xx xxx 20201
Ons kenmerk --

veelvoud aan ervaringen. De vragen zijn verschillend van aard en zijn gecategoriseerd naar de volgende indeling 'Verspreiding, voorkomen, herkomst', 'Gedrag en wolf-mens relatie', 'Schade, monitoring en beheer' en 'Ecologie'. Er is aan de hand van een combinatie van prioriteit en haalbaarheid een onderscheid gemaakt tussen primaire en secundaire vragen. Het kan voorkomen dat niet op alle vragen een antwoord te geven is of het budget hier toereikend voor is. Indien niet op alle vragen een antwoord te geven is dan vragen wij om een onderbouwing waarom hier (op dit moment) nog geen inzicht in gegeven kan worden. Hierbij kan eventueel een perspectief of een advies gegeven worden over hoe en wanneer wel antwoord op de vraag gegeven kan worden. Indien reeds tijdens het offertetraject duidelijk is dat dit aan de orde is, kan dit benoemd worden in de door u op te stellen offerte.

Primaire vragen

1. Verspreiding, voorkomen, herkomst
 - 1.1. Wat is de herkomst van de wolven die in Nederland zijn vastgesteld?
 - a. Zijn de wolven in Centraal Europa, het Alpengebied en/of Nederland (deels) illegaal uitgezet?
 - b. Indien hier sprake van is wat betekent dit voor de beschermde status van deze individuen en welke beheer is dan aangewezen?
 - 1.2. Is er bij de (genetisch vastgelegde) wolven in Nederland sprake van hybridisatie met honden?
 - a. Is dit aan de orde voor wat betreft de wolven in Centraal Europa/ het Alpengebied?
 - b. Indien hier sprake van is; wat betekent dit voor de beschermde status van deze individuen en welke beheer is dan aangewezen?
 - 1.3. Zijn er hotspots / corridors in Nederland aan te wijzen die veelvuldig worden benut door dispergerende wolven (vanuit omliggende landen)?
 - 1.4. Wat is de verwachte ontwikkeling van de wolvenpopulatie in Nederland, eventueel gebaseerd op ervaringen uit het buitenland?
 - 1.5. Waar kunnen wolven in Nederland, aan de hand van de huidige ervaringen en inzichten, waarschijnlijk duurzaam leven?
 - a. Voor hoeveel wolven is hier mogelijk plek?
 - 1.6. Is er een uitspraak te doen over welke landschapstypes of habitats in Nederland het meeste aangedaan worden door wolven?
 - b. Is de mate van vestiging van de wolf van invloed op deze habitatkeuze?
2. Gedrag en wolf-mens relatie
 - 2.1. Welk gedrag van wolven onder andere ten opzichte van mensen is als natuurlijk te beschouwen en welk gedrag is afwijkend?
 - 2.2. Waarom doden wolven vaak meer schapen dan ze opeten (surplus killing)?
 - 2.3. Aanvallen van wolven op mensen (en honden): welke ervaringen zijn inmiddels elders in Europa opgedaan met de recent sterk uitbreidende populatie wolven? Zijn hierbij verklarende oorzaken te benoemen?
 - 2.4. Wat zijn de mogelijke gevolgen van de aanwezigheid van de wolf in Nederland voor recreatie, verkeersveiligheid en volksgezondheid?
3. Schade, monitoring en beheer
 - 3.1. Wat kunnen we leren van het beleid van de ons omringende landen ten aanzien van schadepreventie en tegemoetkomingen?
 - 3.2. Welke buitenlandse ervaringen zijn er met betrekking tot afschot van wolven en het effect hiervan op het gedrag de wolvenroedel.
 - 3.3. Faunabeheer: vraagt de komst van de wolf aanpassingen in het faunabeheer van de provincies, kijkend naar de beschikbaarheid van wilde prooien?
4. Ecologie
 - 4.1. Dieet: wat eten wolven in Nederland gebaseerd op praktijk inzichten (aan de hand van wolvenkeutels, kadavers prooidieren etc.) en literatuuronderzoek?
 - 4.2. Wolf in het ecosysteem: wat zijn de effecten van de wolf op het ecosysteem?

Datum xx xxx 2021
Ons kenmerk --

- a. Bijvoorbeeld verwachting van profiterende soorten
- b. Verandering landschap (o.a. door aanpassing graasdruk).

Secundaire vragen

1. Het doel waarmee de wolf in Nederland in de huidige situatie wordt gemonitord komt voort uit de Habitatrichtlijn en enkele maatschappelijke vragen (zie Monitoringsplan, IPO, 2019). Welke andere doeleinden zijn van belang om de wolf te monitoring en waarom?
2. Welke nieuwe ontwikkelingen zijn er op het vlak van genetische methodieken & uitwisseling van data met andere landen in Europa? In hoeverre bieden deze nieuwe ontwikkelingen een meerwaarde xx ten opzichte van de huidige methodieken?

De volgende vragen kunnen achterwege blijven voor dit moment omdat dit een andere expertise vergt en dit wordt wellicht bij nieuwe motivation uitgezocht?

- I.* Wat is de achterliggende sociologische oorzaak van het mens-wolfconflict? *Maatschappelijke vraag, evt apart of al via Motivation:*
- II.* Wat zijn de positieve effecten die mensen beleven bij de wolf? *Maatschappelijke vraag, evt apart: Co-existentie & beleving (vanuit de filosofie, ethiek & sociologie):*
- III.* Wat zijn de gevoelens en attitudes van burgers en welke afwegingen en emoties spelen hierbij een rol?

Tijdsplanning:

De beoogde overeenkomst wordt aangegaan voor een periode van xx xx 2021, voor bepaalde tijd, en zal van rechtswege eindigen op xx xx 2021. Het resultaat dient uiterlijk 30 juli 2021 in bezit te zijn van BIJ12.

Indienen offerte:

Uw inschrijving dient uiterlijk xx februari 2021, volledig en rechtsgeldig ondertekend digitaal ingediend te worden via: inkoop@bij12.nl.

Prijsopgave

Voor alle vragen die beschreven staan onder 'Resultaten en werkzaamheden' wordt per vraag een fixed price gevraagd. Door de onderverdeling in prioritaire en secundaire vragen kan aan de hand van de aangegeven kostenpost door de opdrachtgever besloten worden voor welke vraagstellingen wel of niet opdracht verleend wordt.

Knock-out eisen

Inschrijver dient zich aan de volgende knock-out eisen te conformeren:

- U gaat onverkort akkoord met de bij deze offerteaanvraag bijgevoegde algemene inkoopvoorwaarden BIJ12 2018, met uitsluiting van uw voorwaarden.

Indien uw offerte niet aan bovenstaande knock-out eisen voldoet of u bijvoorbeeld een voorbehoud hierop maakt, wordt uw offerte niet in behandeling genomen en als ongeldig terzijde gelegd.

Gunning van de opdracht of afwijzing van de offerte

Uw offerte zal worden beoordeeld op de volgende onderdelen:

- Conformiteit aan de gestelde eisen
- Prijs – kwaliteit verhouding
- Opgegeven tijdspad voor het verrichten van de werkzaamheden
- Wijze van invulling van de gevraagde dienstverlening / plan van aanpak

Wanneer uw offerte niet voldoet aan het gevraagde in deze offerteaanvraag dan zal uw offerte afgewezen worden. U ontvangt daarover dan bericht. Als uw offerte voldoet krijgt u de opdracht gegund. U krijgt dan een

Datum xx xxx 20201
Ons kenmerk --

overeenkomst toegestuurd. Een overeenkomst komt slechts tot stand nadat u een schriftelijke bevestiging van BIJ12 heeft ontvangen in de vorm van een door BIJ12 opgestelde en ondertekende overeenkomst voor dienstverlening. Mondelinge mededelingen, toezeggingen of afspraken hebben geen rechtskracht tenzij zij schriftelijk zijn bevestigd door BIJ12.

BIJ12 heeft geen verplichting tot gunning en behoudt zich het recht voor de aanbesteding tijdelijk / permanent of gedeeltelijk / in totaliteit te stoppen. Dit kan zich onder meer voordoen indien wij gebreken in uw offerteaanvraag hebben geconstateerd, de kwaliteit van uw aanbidding ondermaats is of omdat een andere ondernemer bezwaar heeft gemaakt tegen de enkelvoudig onderhandse offerteaanvraag voor deze opdracht. U kan zich in een dergelijke situatie niet beroepen op een vergoeding van gemaakte kosten of een andere compensatie aangaande tijd of personele inzet.

Wij zien uw offerte met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,
BIJ12

Deze brief is digitaal vastgesteld, daardoor staat er geen fysieke handtekening in de brief